# ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

## അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - അഷ്ടാവിംശോഽധ്യായഃ

### ദൈത്യഗണാനാമനിരുദ്ധേന സഹ യുദ്ധമന്ത്രണാ -

ഗർഗ ഉവാച -
കൃത്വാ തു ശൗചാദികമേവ കർമ
പ്രഭാതകാലേ യദുനന്ദനശ്ച ..
ജഗാമ പാരം യദുഭിശ്ച സിംധോ
രാമോ യഥാ വൈ കപിഭിർനൃപേന്ദ്ര ..1..
ദദൃശുസ്തത്ര തേ ഗത്വാനിരുദ്ധാദ്യാശ്ച യാദവാഃ ..
ഉപദ്വീപം പാംചജന്യം ശതയോജനവിസ്തൃതമ് ..2..
രാജതേ തത്ര രാജേന്ദ്ര നാമ്നാ വൈ ചാസുരീ പുരീ ..
വിംശദ്യോജനവിസ്തീർണാ ദൈത്യവൃന്ദസമാകുലാ ..3..
പുന്നാഗൈർനാഗചംപൈശ്ച തിലകൈർദേവദാരുഭിഃ ..
അശോകൈഃ പാടലൈരാമ്രൈർമംദാരൈഃ
കോവിദാരകൈഃ ..4..
നിംബുജംബൂകദംബൈശ്ച പ്രിയാലപനസൈസ്തഥാ ..
സാലൈസ്താലൈസ്തമാലൈശ്ച
മല്ലികാജാതിയൂഥികൈഃ ..5..
നീപൈഃ
കദംബൈർബകുലൈശ്ചംപകൈർമദനാഭിധൈഃ ..
ശോഭിതാ നഗരീ രമ്യാ രത്നപ്രാസാദസംയുതാ ..6..

യദൂൻസമാഗതാഞ്ഛ്രുത്വാ മയം മായാവിനം ഖലഃ ..
പ്രേഷയാമാസ ഗണിതും യാദവാനാം മഹാത്മനാമ് ..7..
സ ചാപി ശുകരുപേണ ഗത്വാ ദൃഷ്ട്വാ യദൂത്തമാൻ ..
ആഗത്യ സ്വപുരീമധ്യേ ബല്വലം വിസ്മിതോഽബ്രവീത്
..8..
മയ ഉവാച -
കഃ കരിഷ്യതി സംഖ്യാം വൈ വൃഷ്ണീനാം ബലിനാം
നൃപ ..
നിയുതാനാം ച നിയുതകോടിനാഽസ്തേ സ
കാർഷ്ണിജഃ ..9..
സേതും കൃത്വാ ശരൈഃ സിന്ധോഃ പ്രാപ്താഃ സർവേ
തവോപരി ..
തേഷാം പശ്യ ബലം രാജന്ദേവവിസ്മയകാരകമ് ..10..
സാഗരസ്യ ശരൈഃ സേതും ന ദൃഷ്ടം ന ശ്രുതം കൃതമ് ..
വൃദ്ധേന ച മയാ രാജംസ്ത്വദഗ്രേഽദ്യ വിലോകിതമ് ..11..
രാഘവേണ പുരാ സേതും
പാഷാണൈർദ്രുമവേഷ്ടിതമ് ..
സ്വനാമ്നശ്ച പ്രതാപേന ലംകായാ നികടേ കൃതമ് ..12..
തത്സർവം ച മയാ ദൃഷ്ടമദ്യ ദൃഷ്ടം ഹി ചാദ്ഭുതമ് ..
ശ്രീകൃഷ്ണേന പുരാ രാജൻകംസാദ്യാഃ ശകുനാദയഃ
..13..
മാരിതാഃ സംഗരേ ദൈത്യാ നൃപാഃ സർവേ വിനിർജിതാഃ
..
കൃഷ്ണസ്തു ഭഗവാൻസാക്ഷാദ്ബ്രഹ്മണാ പ്രാർഥിതഃ
പുരാ ..14..
ഗോലോകാദാഗതോ ഭൂമൗ ഭക്താനാം രക്ഷണായ ച ..
അകൃതാനാം ച നാശായ കുശസ്ഥല്യാം വിരാജതേ
..15..
തസ്മാദ്യദൂത്തമാഃ സർവേഽനിരുദ്ധാദ്യാ മഹാബലാഃ ..

ഭീഷണം ച ബകം ജിത്വാ ഹ്യന്യാഞ്ജിത്വാത്ര ചാഗതാഃ ..16..
പുത്രാഃ പൗത്രാശ്ച കൃഷ്ണസ്യ ജ്ഞാതയശ്ച യദൂത്തമാഃ ..
ആകാശം ജേതുമിച്ഛംതി കാ വാർതാ ഭൂതലസ്യ ച ..17..
അനിരുദ്ധായ തസ്മാദ്വൈ തുരഗം ദേഹി ബല്വല ..
ദൈത്യാനാം ഹതശേഷാണാം കുലകൗശല്യഹേതവേ ..18..
തതോഽനിരുദ്ധായ ഹയം ച ദത്വാ-
സുരദ്വിഷാം വൈ സുഖഹേതവേ ച ..
ശ്രീകൃഷ്ണചംദ്രം പ്രഭജംശ്ച ഭുംക്ഷ്വ
രാജ്യം സ്വകീയം തപസാ നു ലബ്ധമ് ..19..
ഏവം ശുഭൈശ്ച വചനൈർബോധ്യമാനോഽപി ബല്വലഃ ..
നിഃശ്വസ്യോവാച രോഷേണ മയം കൃഷ്ണപരാങ്മുഖഃ ..20..
ബല്വല ഉവാച -
വിനാ യുദ്ധേന ത്വം ദൈത്യ കഥം ഭീതോ ഭവിഷ്യസി ..
വദിഷ്യസി മമാഗ്രേ ത്വം ശൂരഹാസ്യകരം വചഃ ..21..
ത്വം ബുദ്ധിബലഹീനശ്ച വൃദ്ധത്വാച്ഛഠതാം ഗതഃ ..
തസ്മാത്ത്വദീയം വചനം നാഹം ഗൃഹ്ണാമി സാംപ്രതമ് ..22..
യദി കൃഷ്ണോ ഹരിഃ സാക്ഷാദേതേ കൃഷ്ണസ്യ വംശജാഃ ..
മമാഗ്രേ ശിവഭക്തസ്യ കിം കരിഷ്യംതി പൗരുഷമ് .. 23..
ഭയം മാ കുരു തസ്മാത്വം മായാഃ കുത്ര ഗതാസ്തവ ..
അഹം തവാശ്രയേണാപി യുദ്ധം കർതും വ്രജാമി വൈ ..24..
അനിരുദ്ധോ മഹാശൂരഃ ശൂരാഃ കിം ന വയം സ്മൃതാഃ ..

സ്ഥിതേ മയി മഹീമധ്യേ കോഽയം ഗർവോഽഭവന്മഹത്
..25..
ഫലം ഗർവസ്യ പ്രാപ്നോതു മമ നിർമുക്തസായകൈഃ
..
അദ്യ മേ നിശിതാ ബാണാ അനിരുദ്ധം ച മാനിനമ് ..26..
പ്രകുർവംതി രണേ ദൈത്യ രക്താംഗം ഛിന്നകംചുകമ്
..
യഥാ കിംശുകവൃക്ഷം വൈ വസംതദിവസാഃ കില ..27..
ദാരയംതു കപോലാനി നാരാചാ മമ ഹസ്തിനാമ് ..
ഹയാൻപശ്യംതു ശതശോ രുധിരൗഘപരിപ്ലുതാൻ ..28..
പിബംതു യോഗിനീവൃംദാ രുധിരാണി നൃമസ്തകൈഃ ..
കാലീ ഭവതു സംതുഷ്ടാ മദ്വൈരിക്രവ്യഭക്ഷണൈഃ ..
29..
മമ ബാഹുബലം സർവേ പശ്യംതു സുഭടാഃ കില ..
മഹാകോദംഡനിർമുക്തഭല്ലകോടീർവിമുംചതഃ ..30..
ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ മയോ മായീ മഹാമതിഃ ..
ജാനൻകൃഷ്ണസ്യ മാഹാത്മ്യം മദാംധം ചേദമബ്രവീത്
..31..
മയ ഉവാച -
യദാ വിജേഷ്യസി രണേ കൃഷ്ണപുത്രാംശ്ച യാദവാൻ
..
ആഗമിഷ്യതി ശ്രീകൃഷ്ണോ ജേതും ത്വാം വാ ബലശ്ച
വൈ ..32..
ഇതി ശ്രുത്വാ മഹാദൈത്യഃ സത്യം ഹിതകരം വചഃ ..
കാലപാശേന സംബദ്ധോ ന ജഗ്രാഹ രുഷാ ജ്വലൻ
..33..
ബല്വല ഉവാച -
മമാരീ രാമകൃഷ്ണൗ ച ശത്രവോ വൃഷ്ണയശ്ച മേ ..
താൻസർവാന്മാരയിഷ്യാമി യൈർമേ മിത്രാശ്ച

മാരിതാഃ .. 34..
ഹത്വാ ച യാദവാനത്ര പശ്ചാദ്യജ്ഞം കരോമ്യഹമ് ..
തസ്യ ദിഗ്വിജയേനാപി വിജേഷ്യാമി ഹരേഃ പുരീമ് ..35..
മയ ഉവാച -
മാനം മാ കുരു ദൈത്യേന്ദ്ര കാലരൂപസസ്തുരംഗമഃ ..
പ്രാപ്തസ്തവ പുരേ ഹംതും ഹതശേഷാന്മഹാസുരാൻ
..36..
അനിരുദ്ധശരാഃ സർവേ സദ്യസ്തവ പുരീം നൃപ ..
ഛിന്നാം ഭിന്നാം ശൂരഹീനാം കരിഷ്യംതി ന സംശയഃ
..37..
ഹിരണ്യാക്ഷാദയോ ദൈത്യാ രാവണാദ്യാ നിശാചരാഃ ..
മാരിതാ യേന സഃ കൃഷ്ണോ ജാതോ യദുകുലേ
ശ്രുതമ് ..38..
കിംചിദ്രാജ്യസ്യ മാനേന ത്വം ന ജാനാസി ബല്വല ..
പ്രയച്ഛ തുരഗം തസ്മൈ ന യുദ്ധസമയോ്സ്തി ഹി
..39..
ബല്വല ഉവാച -
അഹം ജാനാമി ത്വദ്വാർതാം യുദ്ധം തൈർന കരിഷ്യസി
..
അനിരുദ്ധം ഗച്ഛ തസ്മാത്ത്വം വിഭീഷണവത്കില ..40..
ഗർഗ ഉവാച -
ബല്വലസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ മയോ മായാവിദാം വരഃ ..
പ്രതിവ്യോഢും തത്ര ദുഖമിദമേവാന്വപദ്യത ..41..
വൈരഭാവേന പൂർവം വൈ വൈകുണ്ഠം ബഹവോ
ഗതാഃ ..
നിശാചരാശ്ച ദൈത്യാശ്ച തം ഭാവം യഃ കരോതി ഹി
..42..
ഇത്ഥം വിചാര്യ സഹസാ സ ഉവാച മഹാസുരമ് ..
മയ ഉവാച -

അദ്യ ത്വാം ച മഹാവീരം ന നിഷേധം കരോമ്യഹമ് ..43..
യുദ്ധം കുരു രണേ ഗത്വാ യദൂന്മാരയ സായകൈഃ ..
അഹമേവ കരിഷ്യാമി യുദ്ധം ത്വദ്വാക്യതോ മൃധേ ..
ഇത്യുക്ത്വാ വചനം സോ{}പി വിരരാമ പ്രഹർഷയൻ
..44..
ഊർധ്വകേശോ നദഃ സിംഹഃ കുശാമ്ബാദ്യാശ്ച
മംത്രിണഃ ..
ഊചുഃ പ്രകുപിതാഃ സർവേ ചത്വാരോ ബല്വലം നൃപ
..45..
മംത്രിണ ഊചുഃ
പൂർവം വയം ഗമിഷ്യാമോ ഹംതും സർവാൻ
യദൂത്തമാൻ ..
ബഹുഭിർദിവസൈ രാജൻസംഗ്രാമം ന കൃതം യതഃ
..46..
ചിന്താം മാ കുരു രാജേന്ദ്ര മയദൈത്യേന സംയുതഃ ..
ക്ഷണേന മാരയിഷ്യാമോ കോടിശഃ കോടിശോ നരാൻ
..47..
ഗർഗ ഉവാച -
തേഷാം ഭാഷിതമാകർണ്യ ബല്വലസ്തു മുദാന്വിതഃ ..
ചകാരാജ്ഞാം നൃപശ്രേഷ്ഠ രണാർഥേ രണകോവിദഃ
..48..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
ദൈത്യമന്ത്രവർണനം നാമാഷ്ടാവിംശോ{}ധ്യായഃ ..28..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP